

20 år för bekännelsestroget teologi

När Teologiska institutet i Finland

grundades kyrkan i slutet av 1980-talet mitt under den pågående bibeldebatten i kyrkan, var inte avsikten att enbart framföra kritik. Reaktiviteten räcker inte som programförklaring. Det är nödvändigt med egen aktivitet, med ett eget teologiskt program. Detta har varit utgångsläget hela tiden. Bibeln är förkunnelsens centrum, och Kristus är Bibelns centrum.

Under de första åren återkom man ofta till detta slagord: "Dålig teologi kan bara övervinnas med bättre teologi." Man kan förstå satsen fel, som ett slags övermod, men det var inte avsikten. Avsikten gällde verksamheten. I debatten sade softa att de väckelsekristna inte hade något egentligt svar på den teologiska radikalismen. STI grundades för att svara mot detta behov.

Inför Bibeln

Det är lätt att förstå varför bibelforskningen var institutets tyngdpunkt under de första tiderna. Den teologiska debatten hade pågått i decennier och den gällde just Bibeln och biblisk teologi. Därför blev arkeologin och bibelteologin just hörnstenar i STI:s program.

Intresset för arkeologi hör naturligtvis samman med Eero Junkkaala. Han ledde ett gemensamt projekt för STI och det israeliska antikvitetsverket (IAA), som gällde utgrävningar i Emmaus, tillsammans med Mikko Louhivuori. Under ett drygt decennium fick teologie studerande utbildning till att delta i officiella arkeologiska utgrävningar.

I Finland utbildade Junkkaala studerandena i Israels historiska geografi. Detta resulterade i den finska boken Raamatun

maa (Bibelns land), som utkom år 1993 och utgavs tillsammans med Mikko Louhivuori. Boken Huvuddragen i Israels historia (1999) kompletterade utbildningen i den gammaltestamentliga undervisningen. Junkkaala disputerade för doktorsgraden i gammaltestamentlig arkeologi år 2006.

Teologiskt program

Efter att STI hade grundats beslöts att STI:s program skulle vara att ge utbildning i bibelteologi. Förebilden utgjordes av den s.k. Tübingenskolans religionshistoriska skola, vars tyngdpunkter utgjordes av studier av GT:s och NT:s inbördes förhållande och den judiska teologiska forskningen (Qumran, apokryferna osv.).

De första resultaten av denna forskning publicerades i *Iustitia* nr 4 (Sovitus, 1994). Där publicerades artiklar av forskare från såväl Tübingen som från Finland. En fortsättning utgjordes av underutvecklade bok *Inledning till nytestamentlig teologi* (Johdatus Uuden testamentin teologiaan) som utgavs året därpå. Artikelsamlingen Paulus och lagen innehöll bidrag av många som undervisat i STI och utgjorde ställningstaganden till den aktuella Paulus-forskningen. År 1996 utkom min bok i hermeneutik om olika tolkningsfrågor (*Uuden testamentin hermeneutiikka*).

Genom min egen forskning har bidrag till bibelforskningen kunnat förverkligas. Frälsningsläran behandlas i *Theodicy and Predestination in Pauline Soteriology* och utgavs tillsammans med Mohr och Siebeck i Tübingen (1998). Några år senare utkom boken *Messiah and the Throne* (2001). Festskriften till Aapeli Saarisalo kompletterade STI:s internationella insats (1998).

Undervisning

Det teologiska arbetet och forskningen konkretiseras föreläsningens verksamheten. STI är främst en organisation för studerande och institutet verkar bland teologie studerande. Varje vecka hålls föreläsningar för dem och också biblioteket tar främst hänsyn till teologiestuderandes behov, även om också andra har tillgång till biblioteket.

Avsikten med föreläsningarna är att erbjuda en kallelsemedveten och bekännelsestrogen undervisning. Den teologiska kompetensen försöker vi hålla hög. Gästföreläsningarna hålls av teologiskt högt utbildade personer. Under åren har undervisningen behandlat exegetik, dogmatik, missiologi, kyrkohistoria och olika former av praktisk teologi. Till det sistnämnda hör själavård och homiletik.

Aktuella frågor

I institutet har vi också försökt ta upp aktuella frågor. Olika arbetsgrupper har arbetat med aktuella ämnen, t.ex. den nya finska bibelöversättningen (1992). Storuppmärksamhet ägnades också den gemensamma deklarationen om rättfärdiggörelsen, som

STI tog ställning till genom att publicera ett uttalande år 1995. Den karismatiska rörelsen behandlades i skriften Guds Ande finns i Guds Ord (Jumalan Henki on Jumalan Sanassa 1996).

Ett enskilt exempel kan också nämnas, nämligen en kommunique inför den anglikanske biskopen John Spongs besök. Biskop Spong hade kallats till de finska kyrkodagarna och är känd som en representant för den s.k. Gud är död-teologin. STI organiserade ett gemensamt ställningstagande genom vilket man ville fästa uppmärksamhet vid det faktum att den radikala "anti-teologin" får fotfäste i Finland genom Spongs besök.

Dessa exempel påminner om att den kritik som STI framför alltid skall gälla den teologiska kärnan. Bibelfrågan handlar om den teologiska frågan vad som är kristendomens budskap. När man försöker beskära Kristi gudom och frälsningslärans giltighet och driver ut detta ur trons centrum, innebär det att den teologiska radikalismen angriper den kristna kyrkan stora trosinnehåll. Därför finns en fortsatt beställning på det program som institutet vill driva, mitt ibland den splittrade universitetsteologin och den sekulariserade kyrkan.

Timo Eskola

Eero Junkkaalas föreläsningar år 1998

Norra Järnvägsgatan år 1990

Resa till England år 1991